

INNLEGG I STORTINGET 11. JUNI 1976 I DEBATTEN OM
REVIDERT NASJONALBUDSJETT 1976

Det synes å være nødvendig igjen og igjen å understreke at vi har gjennomlevd en tid med den sterkeste og mest dyptgående økonomiske krise den vestlige industrialiserte verden har gjennomlevd på årtier.

Det internasjonale økonomiske bilde har vært preget av en arbeidsløshet som vi ut fra vår målestokk ville ha karakterisert som katastrofal.

- 2 -

De mest iøynefallende økonomiske trekk har videre vært tilbakegang i produksjon og en sterk inflatorisk pris- og kostnadsstigning.

Det synes nødvendig gang på gang å understreke den selvfølgelighet at det er i dette økonomiske bilde vårt eget land og vår egen økonomi har vært plassert.

Det er disse ytre forutsetninger som gjennom vår åpne økonomi gir sine utslag i norsk produksjons- og arbeidsliv.

Selv om vi øyner visse tegn til oppgang, er det fortsatt dønnningene fra den internasjonale depresjon som viser sine virkninger i norsk økonomi i dag, og også i en tid fremover.

Alle vurderinger av norsk økonomi som ikke tar

utgangspunkt i disse grunnleggende forhold, vil bare føre til feilslutninger og feilbedømmelser.

Visse trekk ved den innstilling som foreligger fra sonderingspartiene omkring det reviderte nasjonalbudsjett tyder på at en her fullstendig har lukket øynene for disse grunnleggende fakta.

I en vanskelig økonomisk situasjon har Regjeringen tre grunnleggende hovedmål for sin økonomiske politikk.

For det første å trygge sysselsettingen så langt dette er mulig på nasjonalt grunnlag.

For det andre å sikre en rimelig vekst i de disponible inntekter og en rettferdig fordeling av disse.

For det tredje så langt det er mulig med nasjonale tiltak å dempe pris- og kostnadsstigningen i en internasjonal inflasjonsperiode.

Enhver sammenligning viser at Regjeringen har nådd disse målene for sin politikk på en bedre måte enn andre land i den vestlige økonomi.

Men dette har ført med seg at vi har fått en noe større prisstigning enn den vi sannsynligvis kunne ha oppnådd ved en hardhendt politikk som så bort fra en betydelig større arbeidsløshet.

Vi ville også ganske sikkert kunne ha redusert vårt underskudd mot utlandet ved å øke den samme arbeidsløsheten betydelig.

Det er trekk ved sonderingspartienes fraksjonsmerknader, og særlig med den agitasjon talsmenn for enkelt av disse partier driver utenfor Stortinget som kan tyde på at partiene egentlig hadde ment at en slik arbeidsløs-

hetspolitikk hadde vært riktigere.

Det er vanskelig å lede noe annet ut av deres understrekning av det høye underskottet mot utlandet og den sterke omtalen av prisstigningen.

Dersom disse sonderingspartiene mener at en økende arbeidsløshet er et egnet middel for å dempe prisstigning og å skjære ned underskott mot utlandet, bør de si det klart og tydelig.

Dersom de mot formodning skulle sitte inne med andre midler for å løse dette problem, et problem som ingen andre industriland hittil har maktet å løse, burde de for vårt eget lands vedkommende, og for det internasjonale samfunns vedkommende, være vennlig å legge disse åpenbaringer klart på bordet.

Jeg har tidligere gitt uttrykk for at dersom en regjering som den som nå sitter, en mindretallsregjering, skal make å løse de store oppgavene vi står foran i norsk økonomi i tiden fremover, trenger vi et rimelig grunnlag for støtte og samarbeid i Stortinget.

Ut fra den aktuelle politiske situasjon ville det ha vært av betydning at de tre største opposisjonspartiene, Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, hadde avklart konkret hvilke tiltak de mente var av betydning for å løse de oppgaver vi her står foran.

De merknadene disse tre partiene i fellesskap har satt inn i den foreliggende innstillingen gir ikke noe i retning av en pekepinn om hva de mener bør være de grunnleggende synspunkter for en økonomisk politikk i tiden

fremover.

Disse partiene viser ikke til et eneste konkret tiltak som vil ha noen betydning i retning av å løse verken sysselsettingsproblemer eller kostnadsproblemene i den tiden vi nå går inn i.

Etter sonderingspartienes vagt formulerte og utflytende felles merknader finner vi i innstillingen særmerknader fra Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti.

Dersom disse særlige merknader fra hvert enkelt parti skal ha noen mening overhodet, står de vel der for å vise at det ikke er full enighet mellom sonderingspartiene om den økonomiske politikken.

Senterpartiet og Kristelig Folkeparti viser i sine merknader til at veksten i det private forbruk er for høy.

Når har de samme partier på andre felter i innstillingen pekt på at de ikke yrkesaktive bør øke sin inntekt. Videre at bedriftene bør få mulighet til å styrke sin egenkapital og at lavinntektsgruppene, og særlig da de laveste inntekter for de private næringsdrivende, bør økes.

Jeg skjønner det også slik at de ikke mener at inntektstilleggene for jordbrukere og fiskere er for høye.

De vesentligste av inntektsgruppene som da står igjen er de vanlige lønnstakere.

Jeg vil da spørre Senterpartiet og Kristelig Folkeparti direkte:

Mener disse partiene at lønnstakerne har fått en for sterk økning av sine reelle inntekter?

Det vil være politisk avklarende om disse partiene her gir et klart svar.

Dersom de mener at lønnstakerne ikke har fått en for høy inntektsøkning, hvilke grupper er det da de sikter til når de snakker om at det private forbruk må holdes på et lavere nivå?

Ifølge et referat i Aftenposten har stortingsrepresentant Kåre Kristiansen uttalt i et foredrag i Eidsberg at Arbeiderparti-regjeringens politikk i de siste år har ført til en rekke konkurser i gamle og velrennomerte bedrifter.

Dette er en meget sterk påstand.

Jeg må uten videre i utgangspunktet gå ut fra at formannen i Kristelig Folkeparti sørger for å ha saklig

dekning for påstander av denne karakter.

I de siste to år som da Kåre Kristiansen viser til, er det riktig at en rekke bedrifter har vært ute i en vanskelig situasjon.

Nå skal selvfølgelig ikke jeg trette Kåre Kristiansen med det faktum at på tross av en meget vanskelig økonomisk situasjon har antallet konkurser gått ned i 1975 og de første månedene av 1976.

Det vesentligste er imidlertid at på tross av at jeg direkte og indirekte har vært i kontakt med en rekke bedrifter som har stått overfor vanskeligheter og som fremdeles gjør det, har jeg enda ikke sett uttalt fra ansvarlig bedriftslederhold at det er Arbeiderpartiets politikk de to siste år som har ført dem opp i denne

yanskelige situasjon.

Nå sitter altså Kåre Kristiansen inne med en liste over en rekke gamle og velrennomerte bedrifter som notorisk på grunnlag av Arbeiderpartiets politikk de to siste år er slått konkurs.

Jeg vil be Kåre Kristiansen om å legge denne listen frem for Stortinget eller for Regjeringen slik at vi her konkret bedrift for bedrift kan ha muligheter for å få slått fast om Kåre Kristiansen har belegg for sin meget sterke påstand.